

Στην τελική ευθεία εισέρχεται η οριστικοποίηση των μέτρων για την ενίσχυση της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, με την επιστροφή του υπουργού Οικονομίας και του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος από την Ουάσιγκτον στη Σύνοδο της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ

ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ ΟΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

«Κλειδώνουν» τα μέτρα εγγυοδοσίας των τραπεζών

Οι ανακοινώσεις όσον αφορά την προστασία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος αναμένονται σύντομα, εντός της εβδομάδας πιθανότατα την Παρασκευή, από τον ίδιο τον πρωθυπουργό. Σύμφωνα με πληροφορίες, το νέο πλαίσιο που σχεδιάζεται στοχεύει αφενός στην παροχή εγγυήσεων για την εξασφάλιση της ρευστότητας στη διατραπεζική αγορά αφετέρου στη διασφάλιση των προϋποθέσεων για τη δημιουργία «ταμείου» που θα ενεργοποιηθεί εφόσον προκύψει οιοδήποτε πρόβλημα.

Ο υπουργός Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης, μιλώντας χθες στην επίσημη σύνοδο της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ στην Ουάσιγκτον, τόνισε πως η Ελλάδα παίρνει μέτρα για διατηρήσει την ασφάλεια και την αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού της συστήματος, το οποίο -όπως υπογράμμισε- εμφανίζει μεγαλύτερη αντοχή όπως και η ελληνική οικονομία γενικότερα σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε.

Στο μεταξύ, ξεκίνησαν χθες πυρετώδεις διαβουλεύσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος με σκοπό τη «χαρτογράφηση» των αναγκών του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος ενόψει της εφαρμογής των όσων αποφάσισαν οι Ευρωπαίοι ηγέτες για την ενίσχυση της ρευστότητας και εγγυοδοσίας των τραπεζών.

Η ΤτΕ καλεί μεμονωμένα την κάθε εμπορική τράπεζα προκειμένου να αποκτήσει ολοκληρωμένη εικόνα των αναγκών της σε κεφάλαια. Τα ραντεβού που ξεκίνησαν από χθες διεξάγει για λογαριασμό της ΤτΕ ο κ. Π. Κυριακόπουλος, διευθυντής Εποπτείας του Πιστωτικού Συστήματος. Από πλευράς τραπεζών συμμετέχουν ανώτερα και ανώτατα διοικητικά στελέχη και φυσικά στελέχη των τμημάτων Treasury των τραπεζών που έχουν και τη γνωστική κατάρτιση για το συγκεκριμένο θέμα. Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, δεδομένου ότι οι Κεντρικές Τράπεζες των χωρών-μελών της Ε.Ε. αποφάσισαν να εγγραφούν με προοπτική πενταετίας έως τις 31.12.2009 τον δανεισμό των τραπεζών στην Ε.Ε., η ΤτΕ αναλαμβάνει:

➤ **Να αποκρυπτογραφήσει** τις συγκεκριμένες ανάγκες -γι' αυτό άλλωστε και τα ραντεβού διεξήχθησαν κατ' ιδίαν.

➤ **Να διερευνήσει** την άποψη των μεγαλύτερων τουλάχιστον τραπεζών για το πώς θα καταρτισθεί το νομοσχέδιο που θα προβλέπει

➤ «Σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία, όλοι οφείλουμε να συνεργαστούμε, για να αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα και να ακολουθήσουμε συντονισμένες πολιτικές για να διευκολύνουμε την παγκόσμια ανάκαμψη», δήλωσε ο Γ. Αλογοσκούφης από την Ουάσιγκτον.

όλα τα παραπάνω.

Οι τράπεζες θα δώσουν μία σαφή εικόνα στην ΤτΕ για το προαναφερόμενο διάστημα όσον αφορά τις επενδύσεις τους, για το ποια κομμάτια των επενδύσεων αυτών ενδεχομένως να χρειαστούν εγγυήσεις, για την πορεία των καταθέσεων τους και τι είδους κεφάλαια θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη των εργασιών τους. Παράλληλα θα εισηγηθούν ευέλικτες

νομοθετικές ρυθμίσεις προκειμένου να επιτευχθούν όλα τα παραπάνω κατά τρόπο που να επιλύει τα όποια προβλήματα με τη λιγότερη δυνατή γραφειοκρατία.

Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ ➤ «Η Ελλάδα παίρνει μέτρα για να διατηρήσει την ασφάλεια και την αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού της συστήματος», δήλωσε, χθες, από την Ουάσιγκτον

ο υπουργός Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης. Τόνισε βέβαια πως το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, όπως και η ελληνική οικονομία γενικότερα, εμφανίζουν μεγαλύτερες αντοχές σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε., παρ' όλα αυτά υπογράμμισε πως δεν υπάρχουν περιθώρια εφησυχασμού, αναφερόμενος γενικότερα στην ελληνική οικονομία και τάχθηκε υπέρ της συνέχισης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Υπενθυμίζεται ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν δεσμευτεί να:

➤ **Εξασφαλίσουν** τη ρευστότητα στη διατραπεζική αγορά.

➤ **Επιτρέψουν** στις τράπεζες να αξιοποιήσουν τα κεφάλαια που υποχρεούνται να διατηρούν.

➤ **Στηρίξουν** την κεφαλαιακή βάση των τραπεζών με την αγορά μετοχών τους από το Δημόσιο.

➤ **Καταργήσουν** τον κανόνα αποτίμησης των αξιών mark to market στα τραπεζικά χαρτοφυλάκια.

➤ **Καταλογίσουν** στις διοικήσεις των τραπεζών τις ευθύνες που τους αναλογούν.

➤ **Παράσχουν** την απαιτούμενη ρευστότητα στις επιχειρήσεις με τη δημιουργία μηχανισμού απόκτησης εταιρικών χρεογράφων από την ΕΚΤ.

Θετική αντίδραση από το Ελληνικό Χρηματιστήριο

➤ **Αλλαγή της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα χρηματιστήρια ζητά ο Σπ. Καπράλος**

Θετικά υποδέχθηκαν οι αγορές και κατ' επέκταση και το Ελληνικό Χρηματιστήριο τις αποφάσεις της Ε.Ε. που φαίνεται ότι θα επιτρέψουν την ασφαλή επαναλειτουργία της διατραπεζικής αγοράς. Αν και οι επαγγελματίες του χώρου παραμένουν απολύτως επιφυλακτικοί για τις εξελίξεις, εν τούτοις σημειώνουν ότι οι αποφάσεις της Ε.Ε. φαίνεται πως θα έχουν ως αποτέλεσμα την επαναλειτουργία του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Μέσα στο ενθουσιώδες κλίμα της χθεσινής ημέρας έγινε και το πρώτο τραπεζικό deal Πειραιώς Proton, το οποίο χαιρέτισαν θετικά παράγοντες

και αγορά. Παραδοσιακά διεθνή χαρτοφυλάκια πάντως και στη χθεσινή συνεδρίαση παρέμειναν πωλητές, στοιχείο το οποίο δεν αφήνει περιθώρια εφησυχασμού σε όσους χθες τοποθετήθηκαν στην αγορά.

ΚΕΡΔΗ 5,66% ➤ Ο Γενικός Δείκτης ξεκίνησε με ανοδικό χάσμα και έκλεισε τελικώς στις 2.506,45 μονάδες, με κέρδη 5,66%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 235 εκατ. ευρώ, τζίρος που δεν θεωρείται υψηλός για τα δεδομένα της χθεσινής ημέρας. Η κρίση επέδειξε όχι μόνο την αναγκαιότητα της ρευστότητας για την ορθή λειτουργία του συστήματος, αλλά και την ανάγκη για διαφανείς και αξιόπιστους μηχανισμούς διαμόρφωσης τιμών, τονίζει. Αλλαγές στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανα-

φορικά με τα χρηματιστήρια ζήτησε ο κ. Σπύρος Καπράλος πρόεδρος της Ενωσης Ευρωπαϊκών Χρηματιστηρίων κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στην Παγκόσμια Ομοσπονδία. Ο κ. Καπράλος, που σημείωσε πως η κρίση σε επίπεδο χρηματιστηριακό δημιουργήθηκε κυρίως στις εναλλακτικές αγορές για να διαμορφώσει ένα ντόμινο, υπογράμμισε την ανάγκη να υπάρξει στροφή προς ένα σύνολο νέων παραμέτρων όπως το συμφέρον των επενδυτών. Επίσης, ζήτησε την ώθηση των εταιρειών προς τις οργανωμένες αγορές οι οποίες παρέχουν υψηλά επίπεδα προ και μετά συναλλακτικής διαφάνειας και ουδετερότητας. Ζήτησε ακόμη την άρση όλων των αντικινήτρων που δυσκολεύουν την πρόσβαση στις οργανωμένες αγορές, και ενίσχυση του ευρωπαϊκού εποπτικού συστήματος.

➤ **Στόχος** η διασφάλιση ρευστότητας στη διατραπεζική και η δημιουργία ταμείου σε περίπτωση που προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα

Ανενεργό το Σύμφωνο Σταθερότητας

Ε.Ε: Στο 1,5 τρισ. το κόστος διάσωσης

Ο στόχος για μηδενικά δημοσιονομικά ελλείμματα στην Ευρωζώνη, έως το 2010, ξεχνιέται υπό τις παρούσες «εξαιρετικές συνθήκες»

ΤΩΝ **ΝΑΤΑΛΙΑΣ ΔΑΦΝΗ**
ΚΑΙ **ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΑΡΑΤΟΥ**

Στον αέρα πνάζεται το Σύμφωνο Σταθερότητας, με τους πρώτους υπολογισμούς να τοποθετούν το κόστος των εθνικών πακέτων διάσωσης των τραπεζικών συστημάτων στο ιλιγγιώδες ύψος των 1,5 τρισ. ευρώ... Πρόκειται για ένα ποσό που θα επιβαρύνει με 2.000 - 3.000 ευρώ κάθε Ευρωπαίο πολίτη. Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πάντως, έγινε χθες αποδεκτή με ενθουσιασμό στα χρηματιστήρια.

Η Κομισιόν αναγνώρισε χθες ότι ο στόχος για μηδενικά δημοσιονομικά ελλείμματα στις χώρες της Ευρωζώνης, έως το 2010, ξεχνιέται υπό τις παρούσες «εξαιρετικές συνθήκες». Πώς θα ήταν δυνατό να γίνει διαφορετικά, όταν μόνο το γερμανικό πακέτο ανέρχεται συνολικά στα 500 δισ. ευρώ, δηλαδή στο 20% του ΑΕΠ της χώρας; Η καγκελάρια Α. Μέρκελ τόνισε πως η κρίση θα υποχρεώσει τη Γερμανία να αθετήσει τη δέσμευσή της για ισοσκελισμένο προϋπολογισμό το 2011.

«Με την επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης θα υπάρξει και επιδείνωση στα δημοσιονομικά. Τα φορολογικά έσοδα μειώνονται. Οι δαπάνες παραμένουν οι ίδιες και σε ορισμένες περιπτώσεις αυξάνουν», παραδέχθηκε η Αμέλια Τόρες, εκπρόσωπος Τύπου του επιτρόπου Χοακίμ Αλμουνιά.

Ο Ισπανός πρωθυπουργός Χοσέ Λουίς Θαπατέρο, του οποίου η χώρα αντιμετωπίζει σοβαρή κρίση στην αγορά ακινήτων, σχολίασε πως τα πακέτα διάσωσης θα πλήξουν κυρίως την πιστοληπτική αξιολόγηση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων.

ΟΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ >> Υστερα από την προχθεσινή απόφαση των κρατών-μελών για κοινή προσέγγιση στο πρόβλημα, με πρότυπο το σχέδιο Μπράουν, ο Βρετανός πρωθυπουργός χαρακτηρίζεται ως «μάγος» στον γαλλικό Τύπο και ως καθοδηγητής στον ισπανικό. Σε μια αξιοσημείωτη

ανατροπή του θαλασσερικού δόγματος της ελεύθερης αγοράς, η κυβέρνηση Μπράουν ενδέχεται, μάλιστα, να γίνει ο πλειοψηφικός μέτοχος στη Royal Bank of Scotland (RBS) και στην HBOS. Στο πλαίσιο του πακέτου για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών, το Λονδίνο διέθεσε χθες 37 δισ. στερλίνες δημοσίου χρήματος για να σώσει τη RBS, την HBOS και τη Lloyds.

«ΨΑΛΙΔΙ» ΣΤΑ ΜΠΟΝΟΥΣ >> Οι τράπεζες δεν θα πληρώσουν μερίσματα, και θα περικόψουν τα bonus, που πολλοί θεωρούν ως τον καταλύτη της σημερινής κρίσης. Το γερμανικό σχέδιο προβλέπει 400 δισ. ευρώ σε τραπεζικές εγγυήσεις και ένα επιπλέον ποσό 100 δισ. ευρώ για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών. Το γαλλικό σχέδιο είναι το μεγαλύτερο από το 1982, όταν ο Σοσιαλιστής πρόεδρος Φρανσουά Μιτεράν είχε ανακοινώσει πακέτο 39 δισ. γαλλικών φράγκων που προορίζονταν για την εξαγορά μεριδίων σε εταιρείες. Προβλέπει τη σύσταση δύο χρηματοδοτικών οχημάτων, με 320 δισ. ευρώ για εγγυήσεις στον διατραπεζικό δανεισμό και επιπλέον κεφάλαια 40 δισ. ευρώ για την εξαγορά μεριδίων

1 Βρετανία: Η κυβέρνηση θα χρησιμοποίησει 400 δισ. στερλίνες από τα χρήματα των φορολογουμένων για να ενισχύσει την κεφαλαιακή βάση των τραπεζών και να «ξεπαιγώσει» τον διατραπεζικό δανεισμό. Δίδονται εγγυήσεις σε τραπεζικές καταθέσεις έως και 50.000 στερλίνες.

2 Ισλανδία: Ιδιωτικοποιήθηκαν τρεις μεγάλες τράπεζες. Η Ρωσία πρόσφερε έκτακτα δάνεια άνω των 5 δισ. δολαρίων.

3 Ιρλανδία: Διατίθενται 400 δισ. δολάρια για την εγγύηση όλων των τραπεζικών καταθέσεων και δανείων.

4 Ολλανδία: Η κυβέρνηση ετοιμάζεται να κάνει «ένεση» 20 δισ. ευρώ στους τραπεζικούς οργανισμούς της χώρας.

5 Γερμανία: Σχέδιο για «ένεση» 400 δισ. ευρώ στον τραπεζικό τομέα. Προσφέρεται εγγύηση για όλες τις καταθέσεις.

6 Γαλλία: Συστήνεται το SPPE (State Participation Society) που θα εξαγοράσει μερίδια στις προβληματικές τράπεζες.

7 Ουγγαρία: Πρόταση για παροχή εγγυήσεων στις τραπεζικές καταθέσεις έως τα 67.000 δολ.

8 Ισπανία: Σχέδιο 30 δισ. ευρώ για την εξαγορά στοιχείων ενεργητικού τραπεζών. Εγγυήσεις για καταθέσεις έως 100.000 ευρώ.

9 Πορτογαλία: 20 δισ. ευρώ για να διασφαλιστεί η ρευστότητα των τραπεζών. Εγγύηση για όλες τις καταθέσεις.

10 Ελβετία: Η Ένωση Τραπεζιτών ανακοίνωσε ότι δεν θα επιτραπεί κατάρρευση καμίας τράπεζας.

11 Ιταλία: Σχέδιο για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης των προβληματικών τραπεζών. Εγγύηση καταθέσεων έως τα 103.000 ευρώ.

12 Σαουδική Αραβία: Διατίθενται 39,7 δισ. δολ. για την ενίσχυση των τραπεζών. Μείωση επιτοκίων για πρώτη φορά την τελευταία 2ετία.

Η παγκόσμια απάντηση στην κρίση

Νορβηγία: 41 δισ. ευρώ για την ενίσχυση της αγοράς στεγαστικών δανείων.

Ρωσία: 36,4 δισ. δολάρια για την στήριξη των τραπεζών.

13 Καναδάς: Σχέδιο εξαγοράς εγγυημένων στεγαστικών δανείων έως και 25 δισ. δολ. Καναδά.

14 ΗΠΑ: Στο πλαίσιο του σχεδίου των 700 δισ. δολ. για τη διάσωση των τραπεζών εξετάζεται και η προσωρινή μερική κρατικοποίηση των προβληματικών τραπεζών. Εγγύηση καταθέσεων έως και τα 250.000 δολ.

15 Ινδία: Περί τα 12,2 δισ. δολ. διοχετεύθηκαν στις χρηματαγορές, ύστερα από τη βουτιά της ρουπίας σε ιστορικά χαμηλότερο επίπεδο.

16 Ιαπωνία: Εξετάζεται η τόνωση της ρευστότητας των τραπεζών και της διατραπεζικής αγοράς.

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα: Εγγύηση όλων των τραπεζικών καταθέσεων

Ευρωζώνη: Οι «15» συμφώνησαν σε κοινό σχέδιο εγγύησης του διατραπεζικού δανεισμού, και χρήσης δημοσίου χρήματος για την προστασία των προβληματικών χρηματοοικονομικών οργανισμών.

Κίνα: Συμμετείχε στη συντονισμένη ενέργεια μείωσης των επιτοκίων, μειώνοντας το επιτόκιο του γιουάν κατά 0,27%.

ΔΝΤ: Εκτακτα κεφάλαια διατίθενται για δανεισμό σε αναπτυσσόμενες χώρες που επλήγησαν από την κρίση.

17 Ταϊβάν: Μειώθηκε στο μισό το αποδεκτό όριο limit down για τις μετοχές. Επεκτάθηκε η απαγόρευση του short selling.

18 Αυστραλία: Η κεντρική τράπεζα μείωσε το βασικό της επιτόκιο σε 6% από 7%. Η κυβέρνηση εγγυάται όλες τις τραπεζικές καταθέσεις - που υπολογίζονται σε 600-700 δισ. δολ. Αυστραλίας - για την επόμενη 3ετία.

19 Νέα Ζηλανδία: Σχέδιο για την εγγύηση καταθέσεων ιδιωτών, αρχικώς για δύο χρόνια.

σε τραπεζικούς ομίλους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας. Η Ισπανία πέρασε χθες νόμους που εγγυώνται διατραπεζικά δάνεια έως τα τέλη του 2009, ενώ θα εξαγοράσει έως και 50 δισ. ευρώ μερίδια σε προβληματικές τράπεζες. Η Ιταλία έχει ήδη ανακοινώσει ότι θα προχωρήσει σε εθνικό σχέδιο

βάσει του βρετανικού προτύπου. Σε ανάλογα έκτακτα μέτρα προχωρά και η Αυστρία, ενώ η Σουηδία υιοθετεί νόμο για την προστασία του χρηματοοικονομικού της συστήματος και η Ισλανδία φαίνεται να κάνει στροφή 180 μοιρών και να συζητεί τώρα την ένταξή της στην Ε.Ε., θεωρώντας την πόλο σταθερότητας.

Όσο για τις ΗΠΑ -παραδεχόμενες πλέον ανοικτά την υπεροχή της βρετανικής πρότασης- την υιοθετούν και ανακοινώνουν σήμερα τις λεπτομέρειες για τον τρόπο ενίσχυσης της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών με τη χρήση δημοσίου χρήματος, στο πλαίσιο του ήδη εξαγγελθέντος πακέτου των 700 δισ. δολαρίων.

Τα μέτρα για τις τράπεζες έφεραν ανοδικό ξέσπασμα στις αγορές

>> Πρώτο δείγμα θετικό: Με ένα ανοδικό ξέσπασμα υποδέχθηκαν τα διεθνή χρηματιστήρια τον ορυμαγδό μέτρων (και τον πακτωλό δημοσίου χρήματος...) για την αντιμετώπιση της κρίσης, ενώ τα βασικά διατραπεζικά επιτόκια -το βαρόμετρο των δεινών των τραπεζών- κινήθηκαν πτωτικά. Ο δε επικεφαλής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, Ντομνίκ Στρος-Καν, τόνισε να εκτιμήσει ότι «ίσως τα χειρότερα βρίσκονται πίσω μας», άποψη που συμμερίζονται και αρκετοί αναλυτές. Μέχρι τώρα η κρίση έχει «εξαλείψει» 28 τρισ. δολ. από την αξία των μετοχών στα ταμπλό των χρηματιστηρίων και 635 δισ. δολ. από τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών. Τα χρηματιστήρια σε Παρίσι και Φρανκφούρτη σημείωσαν χθες ημερήσια άνοδο άνω του 11%, τη μεγαλύτερη που έχει κα-

ταγραφεί ποτέ, ενώ ο FTSE στο Λονδίνο ενισχύθηκε κατά 8,26% που αποτελεί τη δεύτερη καλύτερη ημερήσια επίδοσή του. «Οι κινήσεις για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών στην Ευρώπη αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στη ρίζα του. Αυτό θα μπορούσε να είναι η απαρχή ενός ράλι σε πτωτική αγορά (bear market rally)», σημείωσε οικονομολόγος της Fortis Global Markets.

ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ >> Ενδεικτικό της «ανάσας» που πήρε το χρηματοοικονομικό σύστημα ήταν και η αποκλιμάκωση των διατραπεζικών επιτοκίων, με το euribor τριμήνου (σημείο αναφοράς για την τιμολόγηση πληθώρας δανείων) να διαμορφώνεται στο 5,31% (ενώ είχε αγγίξει το ύψος-ρεκόρ 5,40%) και αυτό της εβδομά-

δας να υποχωρεί στο 4,36% από 4,62% στα τέλη της περασμένης εβδομάδας. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε και η νέα παρέμβαση των κεντρικών τραπεζών της Ευρώπης, οι οποίες σε συνεργασία με τη Fed προσέφεραν ενέσεις ρευστότητας σε δολάρια άνευ ορίων για περιόδους από μια εβδομάδα έως τρεις μήνες στις τράπεζες. Θετικό πρόσημο -επιτέλους!- και στη Wall Street, για πρώτη φορά τον Οκτώβριο, με τους δείκτες να επιχειρούν να ανακάμψουν μετά τη χειρότερη εβδομάδα των τελευταίων 75 ετών, κατά την οποία κατέγραψαν απώλειες σχεδόν 20%. Ο Dow Jones έκλεισε με κέρδη 11,08% (στις 9.387,61 μονάδες) καταγράφοντας τη μεγαλύτερη άνοδο σε μονάδες στην ιστορία του (936,42).

Βραβεύτηκε ο 55χρονος καθηγητής του Πρίνστον, Πολ Κρούγκμαν

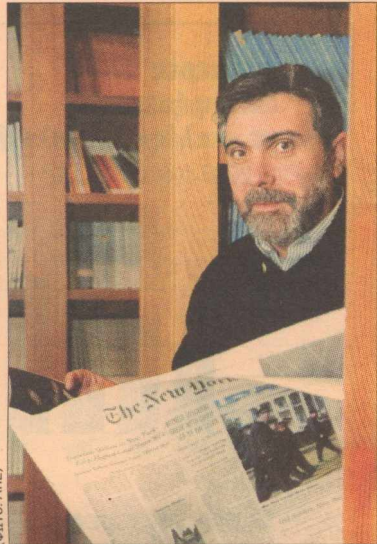
Το Νόμπελ Οικονομίας στον πολέμιο της οικονομικής πολιτικής Μπους

Μόλις πρόσφατα άσκησε έντονη κριτική στον χειρισμό της κρίσης από τον Χ. Πόλσον, ενώ είχε προειδοποιήσει το καλοκαίρι του 2005 για επικείμενο σκάσιμο της «φούσκας» στην αγορά ακινήτων των ΗΠΑ

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΣΑΒΒΙΔΗ
hsav@pegasus.gr

Στον καθηγητή του Πρίνστον, Πολ Κρούγκμαν, απονεμήθηκε το φετινό Βραβείο Νόμπελ για την Οικονομία. Αν και ο 55χρονος καθηγητής βραβεύτηκε για το ερευνητικό του έργο σχετικά με το διεθνές εμπόριο, εκείνο που μάλλον βάρυνε στην επιλογή του ήταν η έντονη κριτική που ασκεί τα τελευταία χρόνια, μέσα από τις σελίδες των New York Times, στις πολιτικές των κυβερνήσεων Μπους για απορύθμιση των αγορών.

Μόλις πρόσφατα, ο καθηγητής του Πρίνστον άσκησε έντονη κριτική στον χειρισμό της κρίσης από τον Αμερικανό υπουργό Οικονομικών, Χ. Πόλσον, ενώ εκθείασε τις πρωτοβουλίες της βρετανικής κυβέρνησης. Ο κ. Κρούγκμαν είχε προειδοποιήσει το καλοκαίρι του 2005 για επικείμενο σκάσιμο της «φούσκας» στην αμερικανική αγορά ακινήτων. Μετά την προχθεσινή ευρωπαϊκή πρωτο-

Πολ Κρούγκμαν

βουλία, ο αρθρογράφος των NYT δηλώνει «λιγότερο τρομοκρατημένος» και προβλέπει ότι «θα έχουμε ύφεση -πιθανότητα παρατεταμένη- αλλά μάλλον θα αποφύγουμε την κατάρρευση».

Ο Πολ Κρούγκμαν συγκαταλέγεται μεταξύ των οικονομολόγων που δεν ασπάζονται πλήρως τη νεοφιλελεύθερη ιδεολογία και συχνά αναφέρεται ως Νέο-κεϋνσιανός. Καθώς οι κυβερνήσεις καλούνται να εγκαταλείψουν τα νεοφιλελεύθερα δόγματα (στην εφαρμογή των οποίων αποδίδεται η σημερινή κρίση), οι διδασχές των νέο-κεϋνσιανών έρχονται στο προσκήνιο. Τις τελευταίες ημέρες, κορυφαίοι πολιτικοί παρά-

γοντες στην Ευρώπη κάνουν λόγο για την ανάγκη ενός «νέου Μπρέτον Γουντς». Για τη δημιουργία, δηλαδή, ενός διεθνούς χρηματοοικονομικού πλαισίου που θα καθορίζει τη λειτουργία της αγοράς, αντίστοιχου εκείνου που καθιερώθηκε μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ >> Χαρακτηριστικές ήταν οι χθεσινές δηλώσεις του Βρετανού πρωθυπουργού, Γκόρντον Μπράουν, ο οποίος μιλώντας σε στελέχη του Σίτι υποστήριξε ότι «πρέπει να οργανώσουμε ένα νέο Μπρέτον Γουντς, να αρθρώσουμε μία νέα διεθνή χρηματοπιστωτική αρχιτεκτονική για τα επόμενα χρόνια».

Ο Βρετανός πρωθυπουργός υπενθύμισε ότι η διάσκεψη του Μπρέτον Γουντς (Ιούλιος 1944) «είχε καθορίσει κανόνες για έναν κόσμο περιορισμένης ροής κεφαλαίων», ενώ σήμερα «πρέπει να καθορίσουμε νέους κανόνες για ένα κόσμο όπου οι ροές κεφαλαίων είναι διεθνείς».

«Ορισμένες φορές», συνέχισε, «μία κρίση είναι απαραίτητη για να καταλάβουν οι άνθρωποι ότι κάτι που είναι φανερό και θα μπορούσε να έχει γίνει εδώ και χρόνια, δεν μπορεί να περιμένει άλλο πια». Προσέθεσε, δε, ότι η μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος «οφείλει να συνοδεύεται από μία ευρύτερη διεθνή οικονομική συνεργασία, όπως αυτή που άρχισε την περασμένη ε-

Νόμπελ Οικονομίας 2008

Ο Αμερικανός οικονομολόγος Πολ Κρούγκμαν κέρδισε το Νόμπελ Οικονομίας σε αναγνώριση της εργασίας του που αναφέρεται στις εμπορικές συναλλαγές, όπως ανακοίνωσε η επιτροπή

Το Βραβείο Νόμπελ Οικονομίας

Νικητές

2008	Πολ Κρούγκμαν (ΗΠΑ)
2007	Λέοντ Χούρβιτς (ΗΠΑ) Ερρίκ Μάσκιν (ΗΠΑ) Ρότζερ Μάιερσον (ΗΠΑ)
2006	Εντμουντ Φελς (ΗΠΑ)
2005	Ρόμπερτ Αουμαν (Ισραήλ) Τόμας Σέλλινγκ (ΗΠΑ)
2004	Φιν Κίντλαντ (Νορβηγία) Εντουαρτ Πρέσκοτ (ΗΠΑ)
2003	Ρόμπερτ Εγγκλι (ΗΠΑ) Κλάιβ Γκράνγκερ (Βρετανία)

Πηγή: The Nobel Foundation

REUTERS

βδομάδα με τη συντονισμένη δράση (πολλών κεντρικών τραπεζών) σχετικά με τα επιτόκια». Και κατέληξε προαναγγέλλοντας ότι «μέσα στην εβδομάδα θα προσπαθήσουμε να προχωρήσουμε ακόμα περισσότερο στη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις Βρυξέλλες, και θα προτείνουμε μία παγκόσμια συνάντηση κορυφής, στη διάρκεια της οποίας θα πρέπει να συμφωνήσουμε επί των αρχών και των πολιτικών που πρέπει να εφαρμόσουμε για την αναδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος στον κόσμο».

ΜΕ ΜΠΟΥΣ >> Ο κ. Μπράουν υποστήριξε ότι έχει ήδη συζητήσει σχετικά με τον Αμερικανό πρόεδρο, Τζορτζ Μπους, ενώ αντίστοιχες προτάσεις έχουν κάνει, τις τελευταίες ημέρες, ο Γερμανός πρόεδρος, Χορστ Κέλερ και ο Γάλλος πρόεδρος, Νικολά Σαρκοζί. Στην ίδια κατεύθυνση ήταν και χθεσινές δηλώσεις του Έλληνα Προέδρου, Κάρου Παπούλια, που από το Βιετνάμ (όπου βρίσκεται σε επίσημη επίσκεψη) χρέωσε την ευθύνη της κρίσης «στην απληστία, στην ιδεολογική αποστασιοποίηση από το τι σημαίνει πραγματική οικονομία, στον διαχωρισμό της ευθύνης από το κέρδος και στην άποψη ότι υπάρχει ένα μαγικό χέρι που μπορεί από μόνο του, χωρίς κρατικό έλεγχο και κοινωνική ευθύνη, να δημιουργεί και να διανέμει δίκαια τον πλούτο».

>> Ν. Σαρκοζί

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες στην προχθεσινή σύνοδο του Eurogroup πήραν την κατάσταση στα χέρια τους

Η πρώτη εμφάνιση της «πολιτικής Ευρώπης»

Σημαντικό σταθμό στην ιστορία της Ε.Ε. θεωρούν πολιτικοί παρατηρητές στις Βρυξέλλες την προχθεσινή σύνοδο του Eurogroup. Για πρώτη φορά, η «πολιτική Ευρώπη», στη μορφή έστω και ενός άτυπου ακόμη οικονομικού συμβουλίου, αποφάσισε να πάρει στα χέρια της τις τύχες της οικονομίας με συγκεκριμένες αποφάσεις και σε πλήρη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Αυτή η μεγάλη στροφή στη διαχείριση της ευρωπαϊκής οικονομίας θα αποσπαστεί τις αμέσως επόμενες ημέρες, όταν τα κράτη-μέλη θα παρουσιάσουν τα εθνικά σχέδια. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής (Τετάρτη και Πέμπτη) ο προεδρεύων

Γάλλος πρόεδρος, Νικολά Σαρκοζί, αναμένεται να προτείνει τη σύσταση μηχανισμού παρακολούθησης και αποτροπής οικονομικών κρίσεων, ώστε τα προχθεσινά μέτρα να μην έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Ο μηχανισμός αυτός θα έχει ως κεντρικό άξονα την εκάστοτε προεδρία της Ένωσης, την Κομισιόν, το Eurogroup και την ΕΚΤ.

ΚΑΝΟΝΕΣ >> Στο ίδιο Συμβούλιο Κορυφής θα υποβληθούν, επίσης, προτάσεις για τη θέσπιση πανευρωπαϊκών κανόνων λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που είναι σήμερα «σπασμένο» σε τόσα κομμάτια όσα και τα κράτη-μέλη της Κοινότητας.

Χθες, πάντως, οι εκπρόσωποι Τύπου της Κομισιόν προσπάθησαν να υποστηρίξουν ότι το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης ισχύει κανονικά. Καθώς, όμως, το χρήμα που θα διοχετευθεί στις τράπεζες θα προκύψει από την έκδοση ομολογιακών δανείων, δημόσιο χρέος και ελλείμματα των κρατών-μελών θα υποστούν σημαντική επιβάρυνση. Άρα, το Σύμφωνο Σταθερότητας, τουλάχιστον για τα επόμενα χρόνια, είναι «νεκρό». Όσο για τη δήλωση των «15» του Eurogroup, τον Απρίλιο του 2007 στο Βερολίνο, με την οποία αναλάμβαναν τη δέσμευση να εμφανίζουν μηδενικά ελλείμματα στους προϋπολογισμούς μέχρι το 2010, οι εκπρόσωποι της Κομισιόν

προσπάθησαν να υποβαθμίσουν την αξία της.

Ως προς την φθινοπωρινή οικονομική έκθεση της Κομισιόν, που θα δημοσιοποιηθεί στις αρχές Νοεμβρίου, έγινε γνωστό ότι λόγω περιορισμένου χρόνου δεν θα αντανάκλα την πραγματική κατάσταση των οικονομιών και οι προβλέψεις της για τα δύο επόμενα χρόνια (2010 - 2011) δεν θα μπορούν να ληφθούν σοβαρά υπόψη. Η Κομισιόν περιμένει να σχηματίσει μια σαφέστερη εικόνα της κατάστασης από τη μελέτη των προγραμμάτων Σταθεροποίησης ή Σύγκλισης που θα τις υποβάλουν τα κράτη-μέλη μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου.

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, Γ. ΔΑΡΑΤΟΣ

Σύμφωνα με μελέτη της Hellastat και της Standard & Poor's

Καθυστερήση πληρωμών θα παρουσιάσει 1 στις 3 επιχειρήσεις στο επόμενο 12μηνο

➤ Για την μελέτη επεξεργάστηκαν τα δεδομένα περισσότερων από 30.000 επιχειρήσεων για το 2003 - 2007

Δυσοίωνες είναι οι προβλέψεις για την πορεία των ελληνικών επιχειρήσεων, το επόμενο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με μελέτη της Hellastat και της Standard & Poor's για τη φερεγγυότητά τους. Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, μία στις τρεις επιχειρήσεις έχει σημαντική πιθανότητα να καθυστερήσει τις πληρωμές των υποχρεώσεων της το επόμενο 12μηνο.

Η πιθανότητα για τη μέση ελληνική επιχείρηση να εμφανίσει στο επόμενο 12μηνο καθυστερήσεις στις πληρωμές της εκτιμάται σε 2%,

Σύμφωνα με την έρευνα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις εμφανίζονται σαφέστερα πιο ευάλωτες μακροπρόθεσμα

σύνμφωνα με τα αποτελέσματα ανάλυσης της Hellastat που προκύπτουν από την επεξεργασία των δεδομένων περισσότερων από 30.000 επιχειρήσεων για την περίοδο 2003 - 2007. Οι αναλυτές της Hellastat επισημαίνουν ότι το ποσοστό αυτό φαινομενικά δείχνει μικρό, θα πρέπει όμως να αξιολογηθεί σχετι-

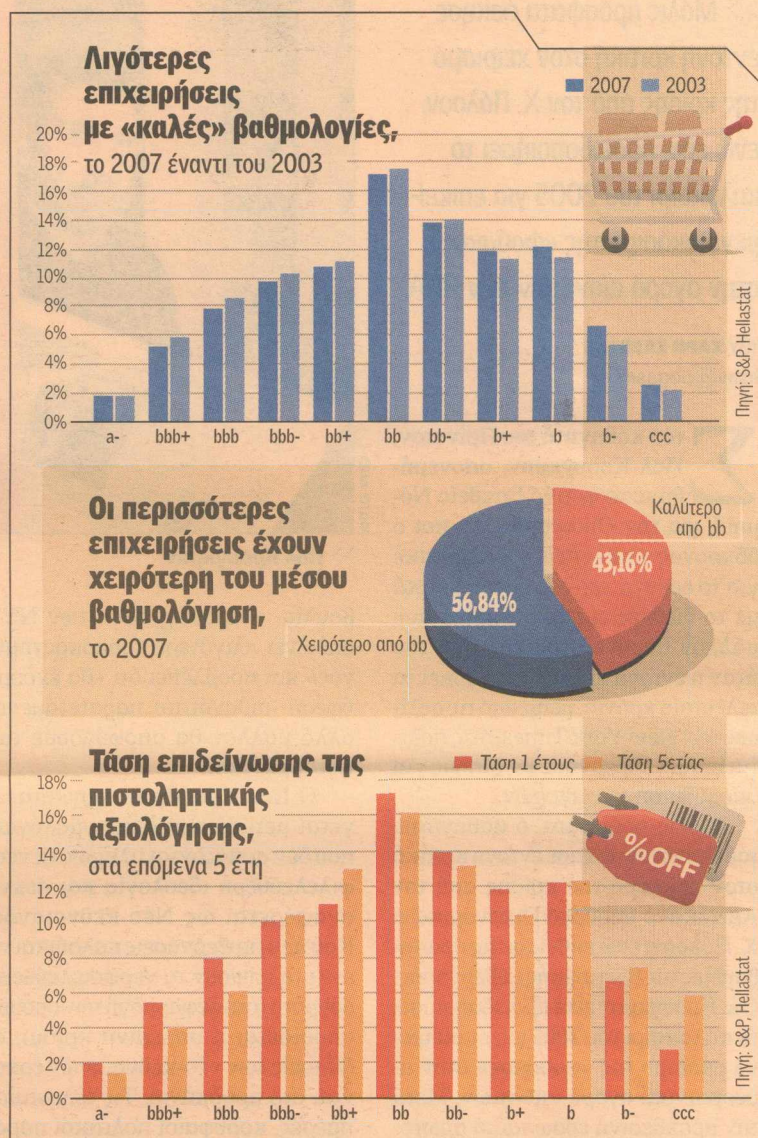
κά με το εύρος των τιμών που λαμβάνει, και συγκεκριμένα το 0,23% που είναι η πιθανότητα (P.D.) για την «ασφαλέστερη» επιχείρηση και το 14,6% που χαρακτηρίζει την πλέον επισφαλή. Η τάση που ακολουθεί το P.D. (probability of default - πιθανότητα αθέτησης πληρωμής της υποχρέωσης πέρα των 90 ημερών από τη συμφωνηθείσα ημερομηνία πληρωμής) είναι ελαφρά ανοδική την τελευταία 5ετία (το 2003 εκτιμάτο σε 1,93%), μεταβολή η οποία φανερώνει ότι οι συνθήκες στην αγορά χειροτερεύουν παρά καλυτερεύουν. Πέραν τούτου, η τάση επιδείνωσης φαίνεται και από το γεγονός ότι ενώ το 2003 η σχέση μεταξύ επιχειρήσεων με P.D. καλύτερο του μέσου έναντι αυτών με P.D. χειρότερο του μέσου ήταν 46 - 54, το 2007 επιδεινώνεται σε 43 - 57.

Σε όλη τη διάρκεια της 5ετίας το μεγαλύτερο μέρος των εταιρειών - περίπου το 17% - βαθμολογείται με «BB», δηλαδή εμφανίζει πιθανότητα αθέτησης στο επόμενο 12μηνο μεταξύ 1,48% και 2,11%. Οι ασφαλέστερες επιχειρήσεις, αυτές δηλαδή που λαμβάνουν βαθμό «Α» και που αντιστοιχεί σε πιθανότητα αθέτησης χαμηλότερη του 0,5%, διαχρονικά δεν ξεπερνούν τις 500, ενώ αντίστοιχα και οι υψηλού πιστωτικού κινδύνου επιχειρήσεις («CCC» και με πιθανότητα πάνω από 7,7%) τις 600 - 700. Ωστόσο, καταγράφεται τάση ενίσχυσης των επιχειρήσεων

που έχουν βαθμολογία χειρότερη του μέσου (δηλαδή BB- μέχρι CCC), καθώς το ποσοστό τους ανέρχεται σε 47,11% το 2007, από 44,25% το 2003. Σε σύγκριση με το 2006, καταγράφεται μικρή βελτίωση (το 47,94% του πληθυσμού με χειρότερη του μέσου βαθμολογία). Αναλύοντας περαιτέρω τα δεδομένα, προκύπτει σαφέστατη υστέρηση των μικρότερων επιχειρήσεων έναντι των μεγαλύτερων για πιθανότητα αθέτησης. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται:

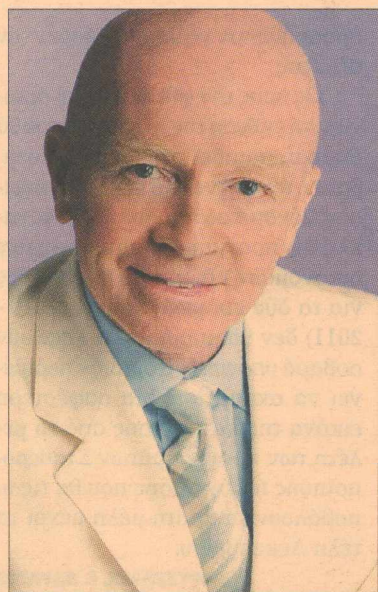
- Πολύ μικρές με πωλήσεις μέχρι 300 χιλ. ευρώ.
- Μικρές με πωλήσεις μέχρι 1 εκατ. ευρώ.
- Μεσαίες με πωλήσεις μέχρι 2,5 εκατ. ευρώ.
- Μεγάλες με πωλήσεις άνω των 2,5 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με την κατάταξη αυτή, ενώ η μέση πιθανότητα καθυστέρησης εκτιμάται στο 2%, οι μεγάλες επιχειρήσεις εμφανίζουν μέσο P.D. 1,36%, ενώ στις πολύ μικρές είναι 2,58%, διαφορά δηλαδή που ξεπερνά τις 100 μονάδες βάσης (1%). Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις εμφανίζονται σαφέστερα πιο ευάλωτες μακροπρόθεσμα, καθώς η πιθανότητα να αθετήσουν μέσα στην επόμενη 5ετία εκτινάσσεται στο 12,3%, σχεδόν διπλάσιο της αντίστοιχης τιμής στις μεγάλες επιχειρήσεις (7,1%), με μέση τιμή στο σύνολο των επιχειρήσεων της τάξης του 9,71%.

Αισιόδοξος ο Μπ. Μόμπιους πρόεδρος της Templeton Asset Management

«Η κρίση θα τελειώσει νωρίτερα από ό,τι αναμενόταν»

ΤΟΥ Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
nsakel@pegasus.gr

Την αισιόδοξη άποψη ότι η κρίση θα τελειώσει νωρίτερα από ό,τι αναμένεται εξέφρασε ο μεγαλοεπενδυτής και πρόεδρος της Templeton Asset Management Dr Mobius κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στην Αθήνα, καλεσμένος από τη Marfin Popular Bank. Ειδικότερα, ο Dr Mobius τόνισε ότι η μεγαλύτερη χρονικά περίοδος bear market στη χρηματιστηριακή ιστορία διάρκεσε 17 μήνες και εκτιμά ότι λόγω της ταχύτητας των εξελίξεων η τωρινή κρίση δεν θα διαρκέσει τόσο πολύ. Ο Mobius στάθηκε ιδιαίτερα στην εγγύηση των κεφαλαίων και των καταθέσεων που θα

προσφέρουν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, αναφέροντας ότι είναι πολύ σημαντικό μέτρο, καθώς και στις κρατικές εισροές κεφαλαίων που θα βοηθήσουν το σύστημα και θα επιτρέψουν την εκ νέου αύξηση του δανεισμού, ενώ δεν αποκλείει περαιτέρω μείωση των επιτοκίων.

Σε ό,τι αφορά τη διαφορά ανάπτυξης μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων αγορών, τόνισε ότι η κρίση θα επιφέρει επιβράδυνση και στις δύο περιπτώσεις. Για τις μεν αναπτυσσόμενες ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται στο 6% από 9% που ήταν προηγουμένως, ενώ για τις αναπτυγμένες ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης θα διαμορφωθεί περίπου στο 1%. Η διαφορά αυτή θα επιτρέψει στις αναδυόμενες χρημα-

τιστηριακές αγορές να κινηθούν ταχύτερα και γρηγορότερα.

Εκτιμά, επίσης, ότι οι αποτιμήσεις στις αναπτυσσόμενες αγορές είναι αρκετά χαμηλές λόγω της διόρθωσης και τα χρηματιστήρια των αναπτυσσόμενων που παρακολουθούνται από την Templeton διαπραγματεύονται με p/e 8 και p/bv 1,9. Πάντως, οι αναπτυσσόμενες αγορές διαφοροποιούνται μεταξύ τους, όπως δίνοντας για παράδειγμα τις ρώσικες τράπεζες που έχουν προβλήματα και τις τουρκικές μετοχές που είναι αρκετά φτηνές.

Άλλοι παράγοντες που θα βοηθήσουν στην ανοδική κίνηση των χρηματιστηριακών αγορών θα είναι οι αμερικανικές εκλογές και η νέα αμερικανική οικονομική πολιτική

που θα προέλθει από αυτές. Ο Dr Mobius, επίσης, θεωρεί ότι τα εμπορεύματα (commodities) έχουν ανοδική τάση.

Σε ό,τι αφορά την ελληνική χρηματιστηριακή αγορά, ο Mobius θα έχει σήμερα επαφές με στελέχη της Εθνικής Τράπεζας και της Coca Cola-3E, επειδή, όπως εξήγησε, αυτές οι δύο εταιρείες έχουν σημαντική έκθεση σε αναδυόμενες αγορές. Με τη δήλωσή του αυτή άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο για αύξηση συμμετοχής της Templeton στο μετοχικό κεφάλαιο των δύο εταιρειών. Ερωτώμενος και για την πρόθεση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της MIG κατά 5 δις. ευρώ άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να συμμετάσχει και σ' αυτήν.